

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ บทบาทของสถานศึกษาในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่
ในการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อม

ผู้เขียน นายทรงพันธ์ ดันตระกูล

ปริญญา ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (การจัดการมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม)

อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ
รองศาสตราจารย์ ดร. อนุรักษ์ ปัญญาวัฒน์

บทคัดย่อ

การค้นคว้าแบบอิสระนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัญหาสิ่งแวดล้อม บทบาทในการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษา และเพื่อหาแนวทางในการจัดการสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษาในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ชนชั้นกลางที่อาศัยหรือทำงานประจำและผู้ประกอบการที่ทำธุรกิจการค้าในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ และบุคลากรในสถานศึกษา ผู้ศึกษาใช้การสุ่มแบบหลายขั้นตอนสำหรับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นชนชั้นกลางและผู้ประกอบการ และใช้การสุ่มอย่างง่ายสำหรับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นบุคลากรในสถานศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาคือ แบบสอบถาม ประเด็นการสนทนากลุ่มและการสังเกต โดยผู้ศึกษาดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง สถิติที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ และค่าไคสแควร์ ผลการศึกษาพบว่า

1. สภาพปัญหาสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษาในด้านต่าง ๆ ยังปรากฏให้เห็นชัดเจน โดยเฉพาะปัญหาการจัดการขยะ และปัญหาต่าง ๆ ได้ส่งผลกระทบต่อโดยตรงกับผู้บริหาร ครู อาจารย์ นักเรียน ผู้ปกครอง พ่อค้าแม่ค้าในสถานศึกษาและผู้อยู่อาศัยบริเวณใกล้เคียง ซึ่งสาเหตุของปัญหาส่วนใหญ่เกิดจากการขาดระเบียบแนวทางการจัดการที่ชัดเจน บุคลากรทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาขาดจิตสำนึก ระเบียบวินัย และความร่วมมือในการแก้ปัญหาาร่วมกัน

2. บทบาทของสถานศึกษาในการจัดการปัญหามี 2 ลักษณะ ได้แก่ บทบาทการจัดการสิ่งแวดล้อมภายในสถานศึกษา โดยกำหนดนโยบาย มาตรการ จัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่ส่งเสริมให้ครู

อาจารย์ นักเรียน พ่อค้าแม่ค้าในสถานศึกษา และผู้ปกครองนักเรียน มีส่วนในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษาร่วมกัน และบทบาทในการจัดการสิ่งแวดล้อมภายนอกสถานศึกษา โดยกำหนดนโยบายในการประสานงานและความร่วมมือกับหน่วยงาน องค์กรและกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการจัดการปัญหา ดำเนินการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ในจัดการปัญหาแก่ชุมชนหรือสังคมภายนอกโดยการรณรงค์ ส่งเสริมประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับปัญหาสิ่งแวดล้อมและเชิญชวนผู้ปกครองนักเรียน ครู อาจารย์ และพ่อค้าแม่ค้าในสถานศึกษา นำกิจกรรมต่าง ๆ ไปใช้ในสถานที่ทำงาน สถานประกอบการ หรือพื้นที่บริเวณอื่น ๆ ภายนอกสถานศึกษา

3. แนวทางการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษา คือ กำหนดนโยบาย เป้าหมาย มาตรการการแก้ปัญหาและข้อบังคับให้ชัดเจน ต้องประสานงาน ประึกษา และขอข้อมูลจากหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับปัญหา จัดการเรียนการสอนที่เกี่ยวกับปัญหา และส่งเสริมให้ความรู้ รณรงค์ให้บุคลากรในสถานศึกษา ผู้ปกครองของนักเรียน รวมถึงผู้ที่เกี่ยวข้องได้ตระหนักถึงความสำคัญและผลกระทบของปัญหาที่เกิดขึ้น รวมถึงมีการติดตามและประเมินผลของการทำงาน และเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินงาน โดยอาจใช้ระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 มาปรับประยุกต์ใช้

Independent Study Title The Role of Schools in the Chiang Mai Municipality in
Managing Environmental Problems

Author Mr. Songphan Tantrakul

Degree Master of Arts (Man and Environment Management)

Independent Study Advisor Assoc. Prof. Dr. Anurak Panyanuwat

ABSTRACT

This independent study aimed at investigating educational institutions', its roles in environmental problem management as well as finding roles for the educational institutions' in managing the environmental problems in Chiang Mai municipal area. The population in this study consisted of both middle-class people and entrepreneurs in Chiang Mai municipal area and personnel in educational institutions. The samples were drawn using simple random sampling technique. The data were collected via questionnaires, focus group discussions and observations. Statistics used in this study consisted of frequency distribution, percentage and chi-square. The study showed that:

1. The environmental problems of those educational institutions in various aspects were obvious; garbage and other problems had directly affected the administrators, teachers, students, parents, and entrepreneurs in the institutions as well as those who were nearby. Causes of problems were mostly concerned with the lack of precise managing format, personnel both inside and outside the institutions lacked of awareness, disciplines and cooperation when jointly tackling the problems.

2. Roles of the educational institutions could be grouped into two types - the environmental management inside and outside the institute. As for the environmental management in the institution, policy, measures and activities were set forth aiming at supporting the teachers, students, entrepreneurs in the institutions as well as the students' parents in jointly tackling the problems. As for the environmental management outside the institution, policy

regarding cooperation made with workplaces, organizations and personnel concerning with problem tackling was provided while some problem tackling activities were conducted for the community or the society; campaigning, publicizing were made in order to let the public acknowledge the environmental problems and urge those students' parents, teachers and entrepreneurs in the institutions to put those activities into practice in the workplaces, offices or other areas outside the institutes.

3. The institutions' roles in tackling the environmental problems regarded setting up policy and goals, clear and precise problem tackling measures and regulations. Besides, cooperating and consulting with as well as asking for information from other offices that had dealt with the problems had to be made. The pedagogical activities had to be related to the problems and educate as well as urge those personnel in the institutions, the students' parents and the people concerned to be aware of the importance and the impact of the problems. The surveillance and evaluation over the activity implementation had to be made while the results had to be publicized. However, the ISO 14001 application was suggested.